

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่.....	8349
วันที่.....	๑๖.๑.๑๓๐๘

2/456
4405
19.00

ที่ ศร ๐๔๐๐๖/๔๐๓๔

กระทรวงศึกษาธิการ

กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน ๗๐ เล่ม

ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการมีโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๒,๒๘๘ โรง ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนลงมา) ถึง ๑๒,๘๒๘ โรง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖๓ ของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน ๔ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ด้วยความตระหนักว่าการที่มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารอัตรากำลังครู ประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พยายามแสวงหารูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหาดังกล่าว จากผลการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมา พบว่า มีหลายกิจกรรมที่เกิดผลดีและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนให้สามารถบริหารจัดการกิจกรรมเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่ขาดแคลนแหล่งเรียนรู้ออก การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การสนับสนุนวิทยากรภายนอก การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ธุรการ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียน ตลอดจนการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน จากการศึกษาบริบทเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กสามารถสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กได้ดังนี้

๑. กระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้องมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งต่อไป ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กที่จะดำรงอยู่ทุกโรงมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

๒. จะต้องมีการวางแผนเป็นรายพื้นที่และมีรูปแบบในการดำเนินงานเป็นทางเลือกที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงสภาพในแต่ละพื้นที่ ความสะดวกของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่จะรับบริการและความคิดเห็นของผู้ปกครองชุมชน

๓. จะต้องพัฒนารูปแบบการบริหาร อัตรากำลัง หลักสูตร และการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดคุณภาพและมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จะต้องมีการสนับสนุนทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยอาจจะระดมความร่วมมือจากองค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

จากแนวคิดเบื้องต้นดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ยกร่างยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีเป้าหมายที่จะวางระบบวางแผนและบริหารจัดการเพื่อจำกัดจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กให้ดำรงอยู่เฉพาะที่มีความจำเป็นและพัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ในการดำเนินงานจะมีระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ปี คือ ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ โดยมีเป้าหมายและระยะเวลา ดังนี้

ระยะที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ - กันยายน ๒๕๕๑

เป็นระยะเวลาพัฒนาระบบวางแผน ระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอนและทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องมาตรฐาน หลักเกณฑ์ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติ ดำเนินการนำร่องตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพใน ๑๓๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) พื้นที่ละ ๑ – ๓ ตำบล โดยจะมีโรงเรียนขนาดเล็กเข้าร่วมการนำร่อง ๘๐๐ โรงเรียน

ระยะที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ - กันยายน ๒๕๕๒

ดำเนินการนำร่องตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพใน ๑๓๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) สำนักงานเขตพื้นที่ละ ๑๐ โรงเรียน รวม ๑,๓๕๐ โรงเรียน

ระยะที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓

เป็นการขยายผลไปยัง ๑๓๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งละ ๑ อำเภอ ประมาณว่าจะมีโรงเรียนขนาดเล็กเข้าร่วมโครงการ ๔,๐๐๐ โรงเรียน จากนั้นจะประมวลผลการดำเนินงานเพื่อปรับยุทธศาสตร์ และเสนอแผนดำเนินการในโรงเรียนที่เหลือเพื่อเสนอรัฐบาลต่อไป

โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเป็น ๔ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

โดยมีงบประมาณที่จะต้องใช้จ่าย จำแนกเป็นรายปีงบประมาณ ดังนี้

งบประมาณ ปี ๒๕๕๑	๔๕๕	ล้านบาท (ได้รับแล้ว ๓๓๕ ล้านบาท)
งบประมาณ ปี ๒๕๕๒	๓๓๕	ล้านบาท
งบประมาณ ปี ๒๕๕๓	๑,๕๒๐	ล้านบาท
รวมงบประมาณ ๓ ปี ๒๕๕๐		ล้านบาท

เมื่อได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ สิ่งที่คาดว่าจะได้รับก็คือ คุณภาพนักเรียนจะสูงขึ้น อันสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนมีความพร้อมด้านปัจจัย ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนขนาดเล็กจะเหลืออยู่ในระบบด้วย จำนวนที่เหมาะสมตามความจำเป็น และดำรงอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษามากขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณา

๑. อนุมัติหลักการพื้นฐานของยุทธศาสตร์ แนวทาง/มาตรการและงบประมาณเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

๒. เห็นชอบหลักการในการจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตกลงรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิจิตร ศรีสอาน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๕๔๓

โทรสาร ๐๒ ๒๘๑ ๕๒๓๒

ร่างแผนยุทธศาสตร์

เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หลักการและเหตุผล	๑
สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก	๔
สภาพความสำเร็จ	๓
เป้าประสงค์	๕
เป้าหมาย	๖
ยุทธศาสตร์	
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ	๗
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา	๘
• ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน	๙
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา	๑๐
งบประมาณ	๑๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๕
ภาคผนวก	๑๖
ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี ๒๕๕๐	

แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

หลักการและเหตุผล

โรงเรียนขนาดเล็กเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาที่ท้าทายผู้บริหารการศึกษาในทุกยุคทุกสมัย กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบว่าอัตราการเกิดของประชากรได้ลดลงตามลำดับได้ส่งผลให้จำนวนประชากรในวัยประถมศึกษา (๖-๑๒ปี) ลดลง ซึ่งพบว่า ในช่วงปี ๒๕๔๕-๒๕๔๙ ลดลงจาก ๕,๗๙๒,๖๓๖ ในปี ๒๕๔๕ เป็น ๕,๕๐๕,๕๙๔ ในปี ๒๕๔๙ ซึ่งลดลงถึง ๒๘๗,๐๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๖ ภายในระยะเวลา ๕ ปี ประกอบกับอัตราการย้ายของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนที่เป็นตัวป้อนให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศถึง ๓๐,๐๐๐ กว่าโรง จึงลดลงตามลำดับ

ด้วยความตระหนักว่าการที่มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารอัตรากำลังครู กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการมาตรการที่บูรรวม และรวมโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๖ สามารถยุบโรงเรียนได้ ๒,๒๘๘ แห่ง อย่างไรก็ตาม มาตรการยุบและรวมโรงเรียนมิใช่เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาค่าที่จะประสบความสำเร็จในทุกกรณี ชุมชนส่วนใหญ่จะต่อต้านไม่ยอมให้ยุบโรงเรียน ด้วยเกรงว่าลูกหลานจะต้องเดินทางไกลจากบ้าน และการมีโรงเรียนในชุมชนได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญของชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นจึงมักเป็นแนวร่วมของชุมชนที่ต่อต้านการยุบรวมและรัฐบาลในบางยุคสมัยได้ถือเป็นนโยบายที่จะไม่ยุบ แต่จะพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ความไม่ชัดเจนและไม่แน่นอนของนโยบาย ทำให้โรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ได้ยุบรวมไปแล้ว ได้รับการฟื้นคืนเพื่อดำเนินการรับเด็กจากชุมชนในเวลาต่อมา ยิ่งไปกว่านั้นยังมีโรงเรียนจำนวนมากที่ต้องอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีโรงเรียนอื่นใกล้เคียง จึงจำเป็นต้องดำรงอยู่แม้จะมีนักเรียนที่เป็นตัวป้อนไม่มากนัก

ในปี ๒๕๔๙ มีโรงเรียน ที่มีนักเรียนน้อยกว่า ๑๒๐ คน ถึง ๑๒,๘๒๘ โรง หรือ ร้อยละ ๓๙.๗๓ ของโรงเรียนทั้งหมด ๓๒,๒๘๘ โรงเรียน มีนักเรียน ๙๓๑,๕๗๔ คน และครู ๕๘,๖๕๕ คน ซึ่งมีอัตราเฉลี่ยครู ๑ คนต่อนักเรียน ๑๖ คน โดยประมาณ แม้ว่าโรงเรียนแต่ละแห่งจะได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการเรียนการสอนอย่างจำกัดคือ ๑,๑๐๐ บาทต่อคน และในปีการศึกษา ๒๕๕๐ ได้รับเพิ่มจากรัฐบาลอีกหัวละ ๕๐๐ บาท ซึ่งรวมแล้ว เป็นเงินประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท สำหรับโรงเรียนขนาด ๕๐ คน และประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ บาท สำหรับโรงเรียนขนาด ๑๐๐ คน แต่เมื่อรวมกับเงินเดือนของครูผู้สอนแล้ว โรงเรียนขนาดเล็กจะมีค่าใช้จ่ายเมื่อรวมเงินเดือนครูแล้วประมาณหัวละ ๒๕,๖๐๐ บาทต่อปี สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวเมื่อรวมเงินเดือนครู ๑๓,๖๐๐ บาท

เมื่อวิเคราะห์คุณภาพทางการศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่รองรับนักเรียนที่มาจาก พื้นฐานครอบครัวที่ยากจนมีข้อเสียเปรียบหลายประการ จากการประเมินมาตรฐานของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า ๓๐๐ คน) ที่ผ่านการประเมิน จำนวน ๒๒,๘๖๖ แห่ง มีจำนวนโรงเรียน ๔๕๑ แห่ง (ร้อยละ ๒) อยู่ในระดับปรับปรุง โรงเรียน ๑๕,๕๒๘ แห่ง (ร้อยละ ๖๗.๕๑) อยู่ในระดับพอใช้ และโรงเรียน ๖,๘๔๗ แห่ง (ร้อยละ ๒๙.๕๔) อยู่ในระดับดี ซึ่งระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ ดังกล่าวถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบข้อมูลที่ สอดคล้องกัน กล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้น และในทุกพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยของ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่และยังมีนักเรียนในสัดส่วน ที่ต้องปรับปรุงสูงกว่าในทุกช่วงชั้น

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านคล้ายคลึงกันใน ๔ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในแต่ละด้าน มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

๑. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

ที่ผ่านมา การคมนาคมภายในประเทศนับว่าไม่ค่อยสะดวกมากนัก ดังนั้น รัฐบาลจึง จำเป็นต้องตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่ แต่ในปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าว ได้ลดลง ประกอบกับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ตอนต้น ดังนั้น จึงทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อ ห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน ๑ คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ ในอีกด้านหนึ่งนั้นยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ห่างไกลความเจริญ พื้นที่ บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนลักษณะดังกล่าวมีปัญหาใน การเดินทางไปโรงเรียนเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่านักเรียนจะได้รับค่าพาหนะในการเดินทางแล้วก็ตาม แต่ ค่าพาหนะที่ได้รับนั้นก็มักจะไม่ค่อยเพียงพอและต่อเนื่อง นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ การใช้ข้อมูล สารสนเทศ และนำผลของการประเมินงาน / โครงการมาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนางาน ยังมีน้อย นอกจากนั้นการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ย้ายไปรับจ้างงานต่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างมาก

๒. ปัญหาด้านการเรียนการสอน

ในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติทั้งจากสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัด หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย

๓. ปัญหาด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมา ได้ใช้เกณฑ์การจัดสรรหลายๆ เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งในการจัดสรร เนื่องจากการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้น จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรบุคลากรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่า ชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ยังมีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจน สำหรับตัวป้อนด้านนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมาจากครอบครัวที่ยากจน

๔. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ที่ผ่านมา นั้น ถึงแม้ว่าจะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว เกือบจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมาก หรือไม่มีเลยในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร

สภาพความสำเร็จ

จากผลการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมา พบว่า มีหลายกิจกรรมที่เกิดผลดีและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น

๑. การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโครงการนำร่องได้รับการฝึกทักษะในการบริหารโรงเรียนภายใต้บริบทที่ขาดแคลนปัจจัยต่างๆ ครูผู้สอนได้รับการฝึกทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ การสอนแบบบูรณาการ ซึ่งทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่มากขึ้น

๒. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ได้มีการส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน จัดหาหนังสือ สื่อ อุปกรณ์ รวมทั้งคอมพิวเตอร์ งานรับสัญญาณดาวเทียม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลได้รับโอกาสรับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับผู้เรียนคนอื่นในถิ่นฐานที่มีความเจริญ

๓. การจัดหาวิทยากรภายนอก

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีขนาดครูผู้สอนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนั้น การสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถหาวิทยากร/บุคคลภายนอกเข้ามาช่วยสอนในกลุ่มสาระที่ตนเองขาดแคลนหรือไม่มีความถนัด ก็ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพและเต็มตามหลักสูตร และครูยังได้รับการแบ่งเบาภาระในอีกทางหนึ่งด้วย

๔. การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ธุรการ

ปัจจุบันครูผู้สอนในโรงเรียนทุกแห่งต้องทำหน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจากการสอนหลายประการด้วยกัน เช่น งานทะเบียน ข้อมูล สารสนเทศ บัญชี พัสดุ เป็นต้น งานเหล่านี้เบียดบังเวลาสอนของครูเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนครูเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จากการทดลองหาเจ้าหน้าที่ธุรการมาช่วยครูผู้สอน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ คน ช่วยงานธุรการในโรงเรียนขนาดเล็ก ๓-๕ แห่ง ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจมาก ครูไม่ทิ้งห้องเรียน ใกล้เคียงนักเรียนมากขึ้น นักเรียนได้เรียนเต็มเวลา เต็มหลักสูตร

๕. การดูแลเรื่องการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน

ในหลายๆพื้นที่ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่ง ได้มีการยุบรวมหรือเลิกชั้นโรงเรียนไป ดังนั้น เพื่อไม่ให้ให้นักเรียนที่จำเป็นต้องเดินทางจากบ้านพักไปเรียนที่โรงเรียนแห่งใหม่มีความเดือดร้อน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ดูแลเรื่องการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียนโดยจัดค่าพาหนะให้นักเรียน ซึ่งช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่นักเรียนดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

๖. การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน

ที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ทำวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กตามบริบทของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน

จากสภาพการณ์ดังกล่าว การแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กจึงเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่งต่อการสร้างเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

ประสบการณ์ในความพยายามที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ชัดเจน ต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พอสรุปแนวทางที่สำคัญได้ดังนี้

๑. จะต้องยอมรับในสภาพความเป็นจริงร่วมกันว่าประเทศไทย เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก ที่ยังจำเป็นต้องมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งต่อไป แต่จะต้องมีการวางแผนและจัดการเพื่อให้โรงเรียนเล็กที่จะดำรงอยู่หรือเกิดขึ้น ทุกโรงมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

๒. จะต้องมีการวางแผนเป็นรายพื้นที่และมีรูปแบบในการดำเนินงานเป็นทางเลือกที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงสภาพในแต่ละพื้นที่ความสะดวกของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่จะรับบริการ และความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน

๓. จะต้องพัฒนารูปแบบการบริหาร อัตรากำลัง หลักสูตร และการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดคุณภาพและมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จะต้องมีการสนับสนุนทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยอาจจะระดมความร่วมมือจากองค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

จากแนวคิดเบื้องต้นดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ยกร่างแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

เป้าประสงค์

แผนยุทธศาสตร์มีเป้าประสงค์ที่จะวางระบบวางแผนและบริหารจัดการเพื่อจำกัดจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กให้ดำรงอยู่เฉพาะที่มีความจำเป็นและพัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีเป้าประสงค์ย่อย ดังนี้

๑ เพื่อพัฒนาระบบวางแผน โรงเรียนในระดับสำนักงานเขตพื้นที่และจังหวัดที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนองตอบต่อสภาพที่หลากหลายและเพื่อเป็นกลไกที่จะประกัน โอกาสและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่

๒ เพื่อพัฒนาระบบบริหาร ระบบการเรียนการสอน มาตรฐานอัตรากำลังและมาตรฐานโรงเรียนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

๓ เพื่อระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

เป้าหมาย

แผนยุทธศาสตร์จะมีระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ปี คือ ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ โดยมีเป้าหมายและระยะเวลา ดังนี้

ระยะที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ - กันยายน ๒๕๕๑

เป็นระยะเวลาพัฒนาระบบวางแผน ระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอนและทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องมาตรฐาน หลักเกณฑ์ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติ ดำเนินการนำร่องตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพใน ๑๗๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) พื้นที่ละ ๑ – ๓ ตำบล โดยจะมีโรงเรียนขนาดเล็กเข้าร่วมการนำร่อง ๘๐๐ โรงเรียน

ระยะที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ - กันยายน ๒๕๕๒

ดำเนินการนำร่องตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพใน ๑๗๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) สำนักงานเขตพื้นที่ละ ๑๐ โรงเรียน รวม ๑,๗๕๐ โรงเรียน

ระยะที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓

เป็นการขยายผลไปยัง ๑๗๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งละ ๑ อำเภอ ประมาณว่าจะมีโรงเรียนขนาดเล็กเข้าร่วมโครงการ ๔,๐๐๐ โรงเรียน จากนั้นจะประมวลผลการดำเนินงานเพื่อปรับยุทธศาสตร์ และเสนอแผนดำเนินการในโรงเรียนที่เหลือเพื่อเสนอรัฐบาลต่อไป

จากผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กที่กล่าวมานั้น จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการสนับสนุนให้โรงเรียนมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมทั้งจะจัดการศึกษา ในระยะ ๒๕๔๘-๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพการศึกษา โดยพยายามพัฒนาผู้บริหารและครูให้มีศักยภาพพอเพียงต่อการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและสนับสนุนปัจจัยบางประการเพิ่มเติม เช่น เงินอุดหนุนรายหัว งบดำเนินงานบางรายการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินทั้งประเมินตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พบว่า การดำเนินงานดังกล่าวยังได้ผลอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจมากนัก เพื่อเป็นการตอบสนองปัญหาและความต้องการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เป็น ๔ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์ จะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทาง/

มาตรการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์

โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

เป้าหมาย

โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่งมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของโรงเรียนขนาดเล็กมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

แนวทาง/มาตรการ

๑. พัฒนาระบบวางแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียน ในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา โดยจะดำเนินการร่วมกับสถาบันประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย องค์การยูเนสโกและหน่วยงานภายในจังหวัด ในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถจัดทำแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียน โดยคาดการณ์จำนวนเด็กและเยาวชนในวัยเรียนในอนาคต วางแผนจัดตั้ง ขยาย รวบรวม ปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพในพื้นที่ ทั้งนี้จะจัดทำแผนในตำบลและอำเภอที่นำร่องเป็นลำดับแรก และขยายผลไปสู่แผนที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ในกรณีที่โรงเรียนจำเป็นต้องขยาย รวบรวม ขยายร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาเป็นศูนย์ปฐมวัย โรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะช่วงชั้นที่ ๑ หรือแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

๒. พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุม พอเพียง ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บุคลากรมีความรู้และเข้าถึงการใช้สื่อ ICT ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำ Best Practice ในโรงเรียนที่ดำเนินการได้ผลแล้วมาเผยแพร่ พร้อมทั้งตั้งศูนย์ ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และศูนย์เครือข่ายโรงเรียน เพื่อบริการโรงเรียนขนาดเล็ก

๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยจะพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถใช้เจ้าหน้าที่ธุรการร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานธุรการ งานข้อมูล งานพัสดุ จัดซื้อจัดจ้าง ร่วมกัน ตลอดจนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกัน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล ไม่สามารถรวมกลุ่มกับโรงเรียนอื่นจะพัฒนาและนำระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารและสื่อสารมาใช้

๔. สร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้บุคลากรเหล่านั้นมีกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การนำผลงานการพัฒนาโรงเรียนมาประกอบการแต่งตั้งโยกย้าย และการปรับปรุงตำแหน่ง ปรับระบบบริหารบุคลากร มาตรฐานอัตราค่าจ้างให้เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของโรงเรียนขนาดเล็กจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทาง/มาตรการ

๑. พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยปรับหลักสูตรที่เอื้อต่อการสอนคณะชั้น เน้นการสอนแบบบูรณาการ การสอนคณะชั้น

๒. พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีศักยภาพเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพพร้อมที่จะดำเนินงานในโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลิตและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน พัฒนาสื่อสำเร็จรูป ที่สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และระบบคอมพิวเตอร์มาเสริมการเรียนการสอน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การหมุนเวียนครู

๔. นิเทศ ติดตาม กำกับ โรงเรียนขนาดเล็กอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

๕. วิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์เพียงพอตามมาตรฐาน
สำหรับการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่งมีบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์เพียงพอตามมาตรฐาน
สำหรับการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์เพียงพอสำหรับ
จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทาง/มาตรการ

๑. จัดทำมาตรฐานโรงเรียนขนาดเล็กด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์
๒. ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แก่นักเรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเพียงพอและเหมาะสม
๓. จัดอัตราจ้างครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอตามเกณฑ์ แก้ปัญหาการขาดแคลน
ครูด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น สอนแบบบูรณาการเนื้อหา บูรณาการกลุ่มอายุ(แต่ละชั้น) ครูเวียนสอน
ครูฝึกสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
๔. พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้สามารถปฏิบัติงานได้ในสภาวะการณ์
ที่โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากร
๕. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในทุกๆด้าน เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องเขียน
แบบเรียน อาหารกลางวัน การอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักเรียน กรณีที่มีการยุบ รวม
โรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมีความพร้อมในการเรียนจนจบการศึกษา
๖. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาอย่างมี
คุณภาพตามมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการหรือสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

เป้าหมาย

โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่งได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการหรือสถาบันสังคมอื่น

ตัวชี้วัด

ร้อยละของโรงเรียนขนาดเล็กได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการหรือสถาบันสังคมอื่น

แนวทาง/มาตรการ

๑. พัฒนาระบบการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

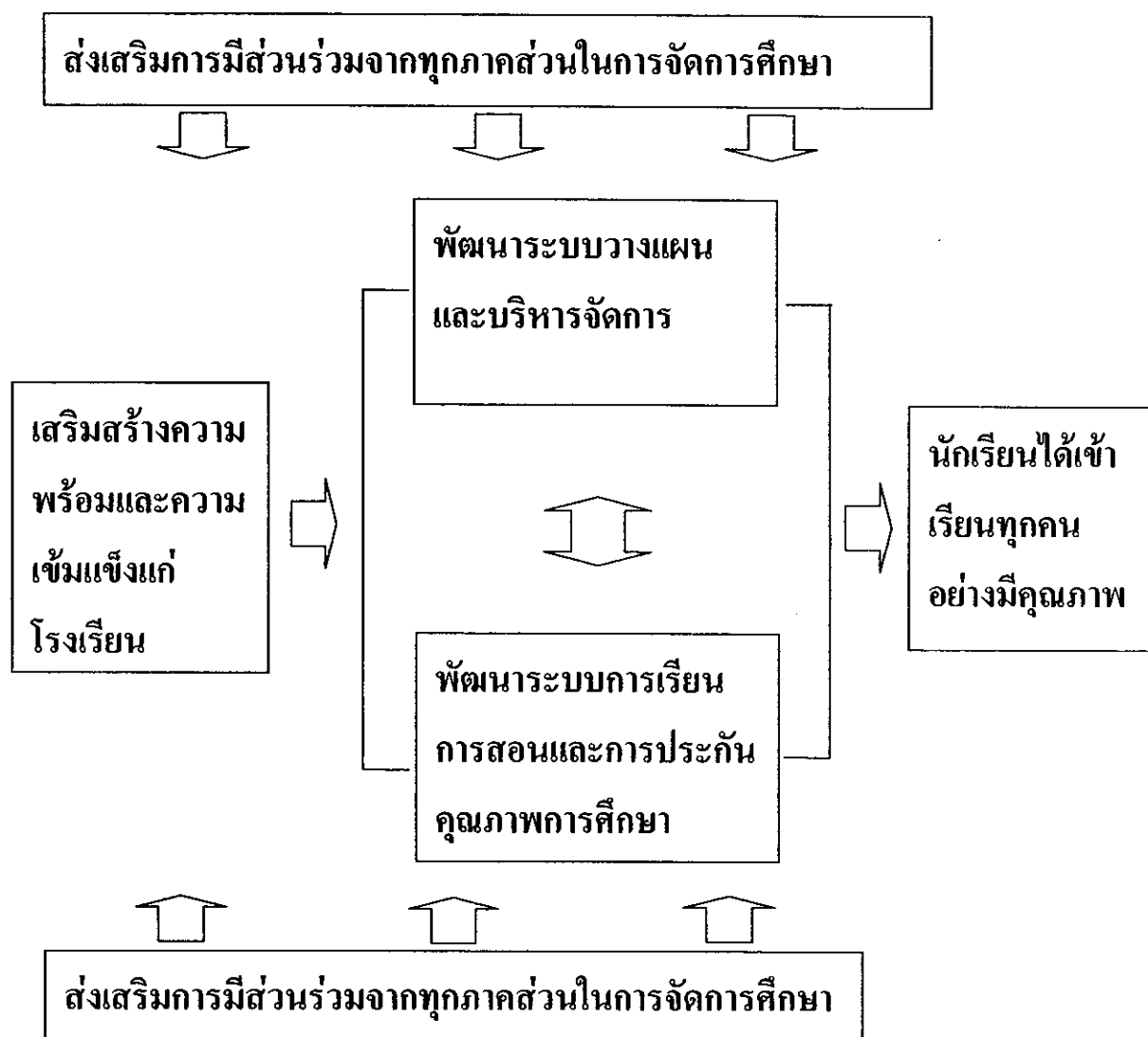
๓. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กและรับโอนโรงเรียนบางส่วนเพื่อเปลี่ยนสภาพเป็นศูนย์เด็กปฐมวัย แหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๔. เตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วม ให้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการมีส่วนร่วม การเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วม

๕. จัดให้มีระบบและกลไกในการระดมทรัพยากร ที่จะเอื้อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เหมาะสม โปร่งใส มีแผนการดำเนินการที่ชัดเจนว่าจะนำทรัพยากรที่ได้ไปพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในด้านใด ๆ บ้าง ผลประโยชน์ที่ผู้บริจาคจะได้รับ อาทิเช่นการลดหย่อนภาษี

๖. วิจัย และพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม จัดหา Best Practice การมีส่วนร่วมมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับรู้

ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงไปสู่ผลผลิตด้านตัวนักเรียนได้ ดังแผนภูมิ

งบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

ยุทธศาสตร์/มาตรการ	งบประมาณ			
	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒	ปี ๒๕๕๓	รวม
๑. พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ				
๑.๑ จัดทำ School Mapping	๑๐*	๕	๕	๒๐
๑.๒ จัดตั้งกรรมการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ๑ คนต่อ ๔ โรงเรียน	๑๕	๓๒	๗๒	๑๑๙
๑.๓ พัฒนาผู้บริหารโรงเรียน	๔*	๕	๒๐	๓๓
๑.๔ วิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	๒๐	๒๐	๒๐	๖๐
รวมยุทธศาสตร์ที่ ๑	๔๙	๖๖	๑๑๗	๒๓๒
๒. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา				
๒.๑ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	๘	๑๘	๔๐	๖๖
๒.๒ พัฒนาหลักสูตรบูรณาการ	๓	๓	๓	๙
๒.๓ พัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน	๘	๑๘	๔๐	๖๖

ยุทธศาสตร์/มาตรการ	งบประมาณ			
	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒	ปี ๒๕๕๓	รวม
๒.๔ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งเพื่อรองรับการประเมินภายนอก	๑๘	๓๖	๓๖	๙๐
๒.๕ ประเมินโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗๐*	๗๐	๗๐	๒๑๐
รวมยุทธศาสตร์ที่ ๒	๑๐๓	๑๔๕	๑๘๖	๔๓๔
๓. เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน				
๓.๑ ข้างวิทยาการบุคคลภายนอกเพื่อช่วยสอน	๑๕	๔๒	๕๖	๑๑๓
๓.๒ ค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียน	๖๐	๖๐	๖๐	๑๘๐
๓.๓ จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และสื่อมัลติมีเดีย	๑๒๐**	๒๖๐	๖๐๐	๙๘๐
๓.๔ ซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์	๘๐*	๑๗๕	๔๐๐	๖๕๕

ยุทธศาสตร์/มาตรการ	งบประมาณ			
	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒	ปี ๒๕๕๓	รวม
รวมยุทธศาสตร์ที่ ๓	๒๗๕	๕๓๓	๑๑๕๖	๑๕๖๔
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา				
๔.๑ จัดมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก				
๖ จุด คือ เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น กรุงเทพฯ อุบลฯ และนครศรีธรรมราช	๑๒	๑๘	๑๘	๔๘
๔.๒ พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่ายผู้ปกครอง	๘	๑๘	๔๐	๖๖
รวมยุทธศาสตร์ที่ ๔	๒๐	๒๗	๕๘	๑๐๕
รวมทั้งสิ้น	๔๕๕	๗๗๕	๑๕๒๐	๒๗๕๐

รวมงบประมาณปี ๒๕๕๑

๔๕๕ ล้านบาท

งบที่ได้รับตามปกติ

๑๗๑ ล้านบาท

*งบประมาณที่ใช้จ่ายจากงบปกติ

๑๖๔ ล้านบาท

**งบประมาณที่ขอเพิ่มเติม

๑๒๐ ล้านบาท

รวมงบประมาณ ปี ๒๕๕๒

๗๗๕ ล้านบาท

รวมงบประมาณ ปี ๒๕๕๓

๑๕๒๐ ล้านบาท

รวมงบประมาณ ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓

๒๗๕๐ ล้านบาท

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นในครั้งนี้ ก็คือ

1. คุณภาพนักเรียนจะสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจะมีความพร้อมด้านปัจจัยและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะมีครู งบประมาณ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่พร้อมมากกว่าเดิม และถึงแม้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถยุบรวมได้ โรงเรียนเหล่านั้น ก็จะนำนวัตกรรมต่างๆทั้งที่ตนเองคิดค้นและจากที่อื่นเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ

2. โรงเรียนขนาดเล็กจะเหลืออยู่ในระบบด้วยจำนวนที่เหมาะสมตามความจำเป็น และดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษามากขึ้น หากมีการยุบ รวมและเลิกโรงเรียนที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ยกเว้น โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ ซึ่งไม่สามารถยุบ รวมและเลิกโรงเรียน

ภาคผนวก

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
1	01	01	กระบี่	249	3051	78	368	1	3	13	16	23	19	21	96	716	6984	
2	02	01	กาญจนบุรี	142	1863	39	223	0	0	5	7	14	20	9	55	431	4295	
3	02	02	กาญจนบุรี	214	2213	59	340	2	2	2	8	15	28	16	73	560	5795	
4	02	03	กาญจนบุรี	109	1062	20	132	1	0	0	1	10	10	6	28	216	2303	
5	03	01	กาฬสินธุ์	212	2980	67	453	0	7	13	14	19	23	22	98	731	7011	
6	03	02	กาฬสินธุ์	203	2580	62	373	2	5	10	11	19	17	12	76	569	5076	
7	03	03	กาฬสินธุ์	223	3122	52	350	0	0	8	23	17	15	13	76	576	5358	
8	04	01	กำแพงเพชร	228	2877	77	393	0	0	4	13	22	26	20	85	677	6950	
9	04	02	กำแพงเพชร	210	2305	56	379	1	0	5	13	27	24	17	87	684	6685	
10	05	01	ขอนแก่น	195	3373	58	304	6	4	7	16	15	16	14	78	564	5166	
11	05	02	ขอนแก่น	231	2419	94	445	0	0	10	25	25	22	24	106	825	7882	
12	05	03	ขอนแก่น	223	2140	89	432	1	6	22	29	16	22	26	122	902	8248	
13	05	04	ขอนแก่น	207	2455	75	337	0	0	6	19	27	16	11	79	620	5725	
14	05	05	ขอนแก่น	295	3329	108	489	8	4	6	24	28	32	26	128	909	9251	
15	06	01	จันทบุรี	99	1649	33	163	0	0	1	13	7	10	7	38	303	2886	
16	06	02	จันทบุรี	123	1462	32	171	0	0	0	5	11	6	14	36	288	3075	
17	07	01	ฉะเชิงเทรา	169	2539	68	288	0	0	6	11	14	15	15	61	483	4745	
18	07	02	ฉะเชิงเทรา	174	1993	66	263	0	1	7	16	17	10	19	70	552	5167	
19	08	01	ชลบุรี	98	2075	15	79	0	0	0	1	3	5	6	15	120	1375	
20	08	02	ชลบุรี	127	1616	41	226	0	0	0	3	8	17	13	41	327	3700	
21	08	03	ชลบุรี	96	1767	12	67	0	0	0	0	4	1	5	10	78	932	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
22	09	01	ชัยนาท	205	2574	73	537	0	3	11	20	21	25	20	100	796	7215	
23	10	01	ชัยภูมิ	289	3419	135	620	0	3	22	35	27	39	19	145	1133	9991	
24	10	02	ชัยภูมิ	297	3352	129	548	1	4	14	27	32	24	28	130	978	9356	
25	10	03	ชัยภูมิ	215	2139	92	378	1	2	20	21	26	22	15	107	819	7067	
26	11	01	ชุมพร	142	2048	49	193	0	1	6	9	13	14	9	52	407	3739	
27	11	02	ชุมพร	140	1328	54	282	0	1	8	9	22	15	10	65	498	4601	
28	12	01	เชียงราย	127	1964	47	259	3	0	1	7	13	18	9	51	374	3954	
29	12	02	เชียงราย	218	2187	76	339	4	3	20	19	25	15	19	105	778	6740	
30	12	03	เชียงราย	166	1919	48	174	1	1	0	12	12	12	11	49	370	3750	
31	12	04	เชียงราย	165	1781	60	315	0	1	11	12	15	21	14	74	572	5460	
32	13	01	เชียงใหม่	138	2005	39	240	5	17	13	14	10	6	10	75	449	3659	
33	13	02	เชียงใหม่	215	2151	58	408	9	23	29	15	24	11	9	120	727	5605	
34	13	03	เชียงใหม่	201	1788	35	185	14	4	6	6	12	15	14	71	410	4270	
35	13	04	เชียงใหม่	169	1553	56	283	44	0	6	8	19	16	15	108	493	4981	
36	13	05	เชียงใหม่	227	1783	73	363	1	10	14	23	22	27	14	111	781	7196	
37	14	01	ตรัง	176	2223	44	244	15	2	2	6	12	10	22	69	410	4558	
38	14	02	ตรัง	176	2135	33	205	20	1	2	1	8	16	16	64	345	3884	
39	15	01	ตราด	131	1603	33	193	0	4	1	14	7	7	15	48	368	3558	
40	16	01	ตาก	122	1665	38	172	0	0	2	10	14	9	13	48	382	3797	
41	16	02	ตาก	133	1484	14	77	0	0	1	5	5	8	10	29	214	2465	
42	17	01	นครนายก	151	2060	70	350	1	0	5	9	17	15	23	70	550	5578	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550									รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน	
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120			
43	18	01	นครปฐม	142	2798	30	141	0	1	1	5	10	9	12	38	298	3145
44	18	02	นครปฐม	144	2314	30	164	0	0	3	5	6	11	15	40	319	3383
45	19	01	นครพนม	291	3586	96	567	0	0	4	13	28	34	37	116	920	9836
46	19	02	นครพนม	208	2335	53	262	0	0	4	10	15	22	14	65	519	5241
47	20	01	นครราชสีมา	163	3805	40	205	0	1	1	6	11	12	15	46	370	3847
48	20	02	นครราชสีมา	192	2427	54	254	0	1	3	12	21	12	9	58	460	4216
49	20	03	นครราชสีมา	202	2393	68	286	0	0	6	12	18	22	13	71	574	5396
50	20	04	นครราชสีมา	205	2611	72	361	0	2	7	12	16	26	16	79	620	6041
51	20	05	นครราชสีมา	239	2678	94	490	0	1	8	21	29	23	25	107	850	8122
52	20	06	นครราชสีมา	196	2024	79	394	0	0	5	11	29	23	17	85	669	6609
53	20	07	นครราชสีมา	244	2996	76	372	0	1	4	11	22	23	27	88	690	7246
54	21	01	นครศรีธรรมราช	146	2897	61	359	0	0	7	14	13	18	10	62	478	4485
55	21	02	นครศรีธรรมราช	231	3421	73	460	0	2	11	17	16	21	19	86	656	6315
56	21	03	นครศรีธรรมราช	287	3630	135	719	2	4	18	28	30	35	24	141	1059	9738
57	21	04	นครศรีธรรมราช	162	2527	55	340	2	0	4	12	10	16	15	59	442	4450
58	22	01	นครสวรรค์	199	2858	103	521	1	2	15	32	15	27	18	110	864	7621
59	22	02	นครสวรรค์	163	1790	74	362	3	2	4	17	18	20	19	83	623	6051
60	22	03	นครสวรรค์	231	2327	112	624	0	6	17	39	35	28	13	138	1081	8971
61	23	01	นนทบุรี	62	1856	9	41	0	0	0	0	2	4	2	8	64	732
62	23	02	นนทบุรี	98	2018	12	45	0	0	0	2	5	4	3	14	111	1137
63	24	01	นราธิวาส	199	2760	20	125	0	1	0	0	3	6	9	19	137	1748

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
64	24	02	นราธิวาส	161	2271	14	106	0	0	0	0	4	5	10	19	152	1838	
65	25	01	น่าน	235	2432	125	626	3	3	28	32	48	18	17	149	1036	9108	
66	25	02	น่าน	173	1839	74	322	2	2	12	14	27	15	13	85	588	5706	
67	26	01	บุรีรัมย์	219	3310	41	249	0	0	0	3	8	16	18	45	359	4192	
68	26	02	บุรีรัมย์	244	3195	48	257	0	0	6	6	9	11	23	55	423	4674	
69	26	03	บุรีรัมย์	238	3341	48	249	0	1	1	10	8	21	18	59	465	5041	
70	26	04	บุรีรัมย์	210	2602	48	272	0	0	0	9	13	15	21	58	458	5074	
71	27	01	ปทุมธานี	121	2254	20	88	0	1	0	2	4	6	7	20	158	1705	
72	27	02	ปทุมธานี	77	1596	8	48	0	0	2	1	5	3	0	11	86	735	
73	28	01	ประจวบคีรีขันธ์	132	1664	29	174	0	0	2	3	14	14	9	42	332	3530	
74	28	02	ประจวบคีรีขันธ์	108	1371	41	217	0	0	2	3	15	15	7	42	330	3387	
75	29	01	ปราจีนบุรี	276	3184	107	575	0	2	18	34	29	29	22	134	1058	9319	
76	30	01	ปัตตานี	159	2216	19	124	0	0	1	5	6	8	6	26	184	2106	
77	30	02	ปัตตานี	180	2191	21	138	0	0	2	2	14	9	7	34	245	2783	
78	31	01	พระนครศรีอยุธยา	219	3015	75	410	0	0	8	16	25	28	17	94	747	7108	
79	31	02	พระนครศรีอยุธยา	192	2242	78	420	0	0	5	17	24	17	21	84	686	6573	
80	32	01	พะเยา	140	1720	56	308	2	6	12	16	18	16	8	78	577	4780	
81	32	02	พะเยา	168	1827	55	340	2	2	14	12	23	15	11	79	572	5193	
82	33	01	พังงา	179	1842	76	363	1	4	9	18	19	25	16	92	698	6519	
83	34	01	พัทลุง	280	4656	64	398	0	0	5	11	16	18	25	75	591	6267	
84	35	01	พิจิตร	201	2183	108	480	6	7	21	18	27	21	15	115	832	7130	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
85	35	02	พิจิตร	180	2063	83	396	1	4	12	25	28	14	8	92	709	5763	
86	36	01	พิษณุโลก	152	2760	63	276	0	3	7	14	19	13	12	68	524	4756	
87	36	02	พิษณุโลก	152	1827	61	273	0	2	7	9	17	13	15	63	498	4648	
88	36	03	พิษณุโลก	185	1983	68	384	0	1	8	21	15	23	18	86	686	6436	
89	37	01	เพชรบุรี	119	1846	63	383	0	1	9	12	21	9	15	67	540	4706	
90	37	02	เพชรบุรี	140	1692	67	369	0	0	8	25	19	15	8	75	598	5077	
91	38	01	เพชรบูรณ์	183	2365	80	461	1	1	14	24	16	23	16	95	741	6590	
92	38	02	เพชรบูรณ์	187	2303	98	525	8	5	23	24	20	20	7	107	742	5905	
93	38	03	เพชรบูรณ์	241	2589	76	465	6	7	20	21	30	28	13	125	900	7658	
94	39	01	แพร่	147	2033	76	386	0	3	20	19	17	14	8	81	615	5022	
95	39	02	แพร่	149	1605	77	431	1	4	10	25	24	17	11	92	705	5996	
96	40	01	ภูเก็ต	65	1139	10	39	0	3	0	2	1	3	2	11	74	694	
97	41	01	มหาสารคาม	312	4301	131	721	0	5	20	20	32	37	27	141	1096	10358	
98	41	02	มหาสารคาม	319	3836	109	567	1	0	8	13	28	38	37	125	989	10408	
99	42	01	แม่ฮ่องสอน	157	934	62	181	2	4	25	20	18	14	7	90	502	5100	
100	42	02	แม่ฮ่องสอน	188	786	75	246	0	3	23	28	30	26	20	130	866	8813	
101	43	01	ยโสธร	206	2653	87	477	0	2	10	13	23	28	16	92	731	6886	
102	43	02	ยโสธร	208	2309	106	443	0	0	10	23	21	27	19	100	774	7386	
103	44	01	ยะลา	118	1897	17	93	0	0	1	3	2	7	9	22	169	1947	
104	44	02	ยะลา	108	1255	23	79	0	0	3	9	4	5	4	25	190	1715	
105	45	01	ร้อยเอ็ด	262	3948	94	526	1	2	4	28	27	23	21	106	785	7798	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120						
106	45	02	ร้อยเอ็ด	366	4485	143	703	0	2	9	28	30	32	42	143	1065	11401	
107	45	03	ร้อยเอ็ด	236	3105	76	380	0	2	5	15	22	17	23	84	601	6635	
108	46	01	ระนอง	96	1087	33	128	0	1	6	6	9	7	8	37	294	2623	
109	47	01	ระยอง	131	2149	26	162	0	0	1	3	7	11	9	31	245	2667	
110	47	02	ระยอง	99	1276	29	164	0	2	0	2	7	7	11	29	224	2433	
111	48	01	ราชบุรี	199	2687	81	419	0	3	10	13	24	24	25	99	780	7579	
112	48	02	ราชบุรี	170	2446	55	302	0	0	5	6	18	19	11	59	478	4670	
113	49	01	ลพบุรี	209	2975	100	537	0	3	18	22	29	20	15	107	838	7194	
114	49	02	ลพบุรี	174	2013	67	375	0	1	15	20	20	17	10	83	661	5516	
115	50	01	ลำปาง	166	2437	72	383	0	1	7	22	26	16	18	90	683	6638	
116	50	02	ลำปาง	181	1793	70	377	11	1	7	15	20	23	20	97	671	6676	
117	50	03	ลำปาง	124	970	64	327	10	0	8	15	15	18	9	75	510	4774	
118	51	01	ลำพูน	183	1843	85	541	9	12	16	22	37	21	11	128	879	7340	
119	51	02	ลำพูน	112	1045	38	244	5	2	8	14	12	15	10	66	476	4289	
120	52	01	เลย	304	3085	186	751	0	9	62	56	35	19	15	196	1482	10555	
121	52	02	เลย	182	2204	75	337	0	1	7	20	31	14	11	84	626	5820	
122	53	01	ศรีสะเกษ	299	3875	96	468	2	2	4	22	22	26	32	110	858	8642	
123	53	02	ศรีสะเกษ	212	2536	54	296	0	0	6	10	12	14	23	65	515	5328	
124	53	03	ศรีสะเกษ	221	2329	36	223	1	1	2	6	14	16	21	61	468	5104	
125	53	04	ศรีสะเกษ	238	2947	47	247	0	2	2	11	11	13	19	58	450	4747	
126	54	01	สกลนคร	181	2916	36	195	5	0	2	3	12	13	9	44	296	3222	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด	จำนวน ครูทั้งหมด	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				(โรงเรียน)	(คน)	ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80			81-100	
127	54	02	สกลนคร	268	3360	92	393	0	0	10	11	19	31	25	96	709	7791	
128	54	03	สกลนคร	224	2677	51	250	0	0	3	5	18	14	20	60	466	5114	
129	55	01	สงขลา	163	2912	43	293	0	0	2	9	7	20	18	56	443	4837	
130	55	02	สงขลา	150	2822	40	238	1	1	0	7	7	14	13	43	335	3554	
131	55	03	สงขลา	208	2821	35	181	0	2	2	8	13	6	10	41	324	3092	
132	56	01	สตูล	176	2228	37	218	0	1	3	6	16	12	10	48	386	3730	
133	57	01	สมุทรปราการ	87	2477	10	44	0	0	1	2	2	2	4	11	75	874	
134	57	02	สมุทรปราการ	81	1622	14	65	0	0	0	4	3	7	2	16	124	1245	
135	58	01	สมุทรสงคราม	88	1374	30	227	0	1	5	10	7	8	8	39	301	2765	
136	59	01	สมุทรสาคร	118	2097	11	81	0	1	2	6	5	6	6	26	205	1938	
137	60	01	สระบุรี	143	2014	70	319	0	0	8	15	22	17	17	79	634	5971	
138	60	02	สระบุรี	158	1802	53	262	0	0	2	15	10	15	18	60	478	4868	
139	61	01	สิงห์บุรี	142	2035	64	418	0	2	10	15	18	10	14	69	570	4745	
140	62	01	สุโขทัย	164	2194	67	342	0	0	6	12	17	18	14	67	531	5143	
141	62	02	สุโขทัย	211	2514	97	559	1	2	8	30	32	24	13	110	864	7593	
142	63	01	สุพรรณบุรี	160	2259	68	339	0	0	2	15	18	19	16	70	560	5572	
143	63	02	สุพรรณบุรี	149	1920	50	295	0	1	3	7	9	22	17	59	472	4973	
144	63	03	สุพรรณบุรี	140	1698	56	316	0	0	6	13	14	14	18	65	508	5062	
145	64	01	สุราษฎร์ธานี	154	2286	49	207	0	5	2	17	11	9	13	57	429	3982	
146	64	02	สุราษฎร์ธานี	222	2382	97	438	1	5	8	16	23	23	25	101	758	7575	
147	64	03	สุราษฎร์ธานี	181	2083	66	340	0	0	6	13	14	19	22	74	568	5885	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
148	65	01	สุรินทร์	339	4711	64	364	0	2	3	5	21	26	27	84	658	7306	
149	65	02	สุรินทร์	246	2903	66	323	0	0	3	11	14	18	25	71	559	5956	
150	65	03	สุรินทร์	257	3382	34	174	0	0	0	0	8	14	17	39	312	3705	
151	66	01	หนองคาย	181	2417	46	250	0	1	3	8	9	20	17	58	453	4772	
152	66	02	หนองคาย	182	2012	44	220	1	2	3	6	13	10	19	54	401	4263	
153	66	03	หนองคาย	183	2109	48	222	2	3	3	7	14	19	7	55	407	3922	
154	67	01	อ่างทอง	168	2224	82	408	0	0	6	11	24	23	17	81	644	6279	
155	68	01	อุดรธานี	263	4568	63	331	0	1	4	10	19	19	22	75	586	6178	
156	68	02	อุดรธานี	224	2771	69	333	2	1	4	14	20	18	24	83	635	6466	
157	68	03	อุดรธานี	232	2758	80	384	0	0	4	14	15	27	24	84	643	6917	
158	68	04	อุดรธานี	167	1867	52	303	0	1	3	8	17	23	17	69	526	5584	
159	69	01	อุดรดิตถ์	200	2662	97	606	3	1	14	20	37	23	12	110	850	7445	
160	69	02	อุดรดิตถ์	114	1008	58	293	0	3	15	21	14	10	8	71	557	4269	
161	70	01	อุทัยธานี	265	2760	121	763	4	7	21	44	30	23	21	150	1142	9317	
162	71	01	อุบลราชธานี	279	3939	129	531	0	3	27	25	31	24	27	137	919	9419	
163	71	02	อุบลราชธานี	234	2314	84	329	0	0	6	18	24	30	17	95	640	7411	
164	71	03	อุบลราชธานี	225	2299	55	261	1	0	4	16	21	18	19	79	543	6117	
165	71	04	อุบลราชธานี	156	1897	49	222	0	1	9	6	11	20	11	58	421	4481	
166	71	05	อุบลราชธานี	272	3161	68	256	0	3	7	14	15	19	18	76	526	5755	
167	72	01	กรุงเทพมหานคร	60	5133	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
168	72	02	กรุงเทพมหานคร	43	4463	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550

ที่	รหัส		ชื่อจังหวัด / เขต	จำนวน ร.ร.ทั้งหมด (โรงเรียน)	จำนวน ครูทั้งหมด (คน)	ครูและบุคลากร		ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2550										รวมจำนวน นร.
								นักเรียน							รวมโรงเรียน	ห้องเรียน		
	จังหวัด	เขต				ผู้บริหาร	ครู	ไม่มี	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120				
169	72	03	กรุงเทพมหานคร	54	3801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
170	73	01	มุกดาหาร	277	3209	96	475	0	2	7	20	26	23	27	105	825	8149	
171	74	01	สระแก้ว	162	1989	44	242	2	0	0	4	15	17	18	56	430	4737	
172	74	02	สระแก้ว	142	1644	43	216	1	2	4	1	12	17	13	50	371	3929	
173	75	01	อำนาจเจริญ	283	3006	116	496	0	1	9	23	32	34	24	123	961	9325	
174	76	01	หนองบัวลำภู	227	2390	73	399	0	1	13	22	16	17	29	98	766	7416	
175	76	02	หนองบัวลำภู	114	1402	19	101	0	1	4	4	7	4	3	23	175	1501	
รวม				32343	421736	10753	55503	248	316	1296	2338	2980	2985	2665	12828	96590	931574	